

Resistència contra l'ocupació

SUMARI

- LÍNIES POLÍTQUES EN LA LLUITA CONTRA L'OFENSIVA ESPANYOLISTA [2]
- L'ENGANYIFA DE LA "SOLUCIÓ" CATALANENCA [15]
- EL FALS FRONT COMÚ DELS COMUNS [17]
- QUÈ DIANTRES ÉS AIXÒ DE LA BRETXA SOCIAL DE LA QUAL TANT ENS PARLEN? [20]
- UN PARTIT PROLETARI CATALÀ. Joan Comorera [24]
- EL 150 ANIVERSARI DE LA PUBLICACIÓ D'EL CAPITAL DE MARX [27]
- DEU DIES QUE TRASBALSAREN EL MON[35]

150 aniversari d'El Capital de Marx

LÍNIES POLÍTIQUES EN LA LLUITA CONTRA L'OFENSIVA ESPANYOLISTA

1. L'**1 d'octubre**, en una gran prova de fermesa i valentia, el poble de Catalunya va plantar cara a l'embat de l'Estat centralista i oligàrquic espanyol i va exercitar, de manera organitzada, **el dret a la lliure determinació**. Van dir que no hi hauria ni urnes, ni paperetes, ni votació i malgrat la repressió d'un estat

central que va posar de manifest la seva pitjor cara, es va votar en massa. El seu resultat va ser clar: **victòria del SÍ!**

MOBILITZACIÓ I ORGANITZACIÓ DEL REFERÈNDUM

2. Els **oportunistes**, per no mullar-se i buscant rèdits electorals, van parlar d'una **mobilització en abstracte**,

entesa, segons deien, com a substitut de la votació. Donaren per fet que el govern central aconseguiria, tard o d'hora, impedir el referèndum. Un cop més, mostraren llur falta de confiança en la capacitat d'enginy del poble i llur **renúncia a la lluita colze a colze amb el poble.**

3. Nosaltres, en canvi, vam parlar sempre de **mobilització popular com a forma de garantir i organitzar la votació.** Per això, contribuïrem a: organitzar el referèndum i participar activament en la campanya electoral. Vam deixar clar que la nostra opció era **votar SÍ** i ens sumàrem: primer a la consigna "**votarem!**", i després al crit, "**ja hem votat!**" No es tractava d'una simple mobilització. Es tractava d'organitzar i **materialitzar un referèndum d'autodeterminació!**

ARGUMENTS MISERABLES

4. **Van voler desacreditat el referèndum** de l'1 d'octubre a Catalunya dient que no tenia

garanties jurídiques. **Les garanties hi eren.** Van ser la fiscalia, la policia, el tribunal constitucional i la guàrdia civil qui les rebentaren en major mesura. El problema no estava ni en la norma ni en l'organització. Va estar en la repressió!

5. Una segona maniobra per restar legitimat al referèndum és l'anomenada **teoria de la "majoria silenciosa"**, a la qual han volgut atribuir una representació percentual contrària a la decisió presa pels votants. Aquesta teoria, compartida per oportunistes de tota mena, és d'una inconsistència i irresponsabilitat atroç. Per la mateixa regla de tres es podrien deslegitimar la majoria d'estatuts d'autonomia, inclòs el vigent a Catalunya, que va ser votat per un nombre inferior de persones de les que van votar SI l'1-0! També es podrien deslegitimar cadascuna de les revolucions del passat. Per contra, els referèndums realitzats sota el

feixisme quedarien legítimats perquè, excepcionalment, van aconseguir que l'anomenada "majoria silenciosa", "abandonés" el silenci per dir el que ells volien que digues.

QUI ÉS EL POBLE?

6. Aquesta construcció teòrica sobre la representativitat de "la majoria silenciosa" va acompanyada d'una invenció esbiaixada del concepte poble. Creure que un poble és el 100% de la ciutadania censada, no concorda amb la realitat. **El poble és una munió d'individus que s'uneixen per lluitar** per un objectiu comú enfront d'un enemic que li impedeix assolir-ho. En altres paraules: el terme de poble designa un cert tipus d'**aliança de classes** en el marc de conflictes socials i polítics de gran amplitud.

7. Quan hi ha grans mobilitzacions de masses i prosperen actes revolucionaris, una part grandiosa de la gent resta al marge. S'ho mira des de la

finestra. D'altres es passen al bàndol enemic. Així ha succeït en totes les revolucions. **Així va ocórrer en els països ocupats pel feixisme durant la Segona Guerra Mundial i a Espanya a: el 14 d'abril del 31, quan la victòria del Front Popular, en la lluita armada contra els colpistes el 36 i en l'antifranquisme.**

FORA LES FORCES D'OCUPACIÓ!

8. El referèndum i els seus preliminars han posat al descobert, davant milions de persones, el **caràcter polític i repressiu de les forces policials i militars** de l'Estat centralista i oligàrquic espanyol. La consigna "**fora les forces d'ocupació!**" ha deixat de ser **minoritària** i avantguardista i pren una dimensió popular.

9. Sota el franquisme, el paper repressiu dels cossos policials i militars se solia posar de manifest reprimint tot allò que xocava contra la dictadura, fos una reunió, una manifes-

tació, una vaga, etc. **Aquesta percepció s'havia modificat** en els darrers anys, on aparentment es respectaven els drets de reunió, manifestació i vaga. Certament ja havíem assistit a càrregues policials, però només afectaven als sectors més combatius i decidits de la població o tenien un marc geogràfic acotat. **Ara la repressió s'ha amplificat de nou.**

10. Sense negar el caràcter policial i repressiu de tot cos policial, inclosos els mossos d'Esquadra, els darrers esdeveniments han permès veure el paper **exclusivament** repressiu que retenen les forces policials i militar de l'Estat. Tots aquells que pensen que els ciutadans necessiten qui els defensi, en els dies anteriors al referèndum i al mateix dia de la seva celebració, varen comprovar quina era el modus operandi de **la policia organitzada sota la democràcia formal per l'autonomia catalana** i com ho feia **la policia filla**

de la dictadura i servidora de l'Estat espanyol. Aquesta diferenciació, l'Estat central no la pot digerir. Per això, **vol assolir el comandament dels mossos.** Per a ells, tots els policies **han d'actuar sempre i en tota hora com a forces d'ocupació.** No pararan fins a aconseguir-ho!

11. En resum: sota el franquisme, gairebé tothom sabia que la policia estava al servei del dictador, de manera que cada cop que s'atansava, no n'esperaven res de bo. Ara, aquesta percepció s'ha recuperat: tothom ha vist que **la policia, l'exercit i la guàrdia civil estan al servei de l'Estat centralista i oligàrquic espanyol!**

EXCEPCIONALITAT O NORMALITAT DESEMMASCARADA?

12. El comportament policial repressiu de l'Estat no és un fet puntual. El que s'està imposant des de fa temps (i no només a Catalunya) són tres elements que van de la mà: (1) un estat de guerra per-

manent, (2) un autoritarisme postmodern i (3) un batalló feixista que surt del seu amagatall.

1) Hi ha un **estat de guerra**, amb l'excusa de la rebel·lió, del terrorisme i la salvaguarda "de l'ordre constitucional", que s'expressa més enllà de qualsevol regla que el molesti, mentre que persegueix sense pietat a qualsevol que el qüestiona. Si ho fa, doncs, el defineix com l'enemic.

2) Hi ha un **autoritarisme postmodern** que políticament vol apropiarse de l'espai públic i que expulsa totes les formes de resistència social.

3) Hi ha un **escamot feixista** camuflat darrere d'un partit que es fa dir democràtic però que és capaç de dur a terme els actes més brutals que hom pot imaginar.

13. Per això, **votant hem xocat amb el règim del 1978**, una herència del franquisme. Una acció col·lectiva tan habitual com votar, si no

es fa amb la seva autorització, les seves normes reduccionistes i les seves campanyes pagades pel capital, en aquests temps, **constitueix un desafiament per a l'Estat**. Aquest desafiament ens obre els ulls i ens fa una mica més savis.

14. Però mai oblidem que **la lluita de classes brolla a través de l'agitació dins del que sembla ser homogeni i de sobte apareix quelcom de caòtic**. No sorgeix en un despatx, ni en un gabinet d'elaboració. En les reunions i debats, en tot cas, s'analitza la lluita de classes i es defineixen les estratègies i les tàctiques. Després, tot plegat **s'ha de verificar en la pràctica quotidiana**, actuant en el món real, i no en les ficcions que de vegades construïm al nostre imaginari.

15. Hi ha situacions en què la realitat és més transparent. Ara, de cop i volta, **ha arribat el temps que permet comprovar la veracitat o falsedat dels arguments d'aquells que pretenen**

defensar la unió forçada d'Espanya. Ja no cal mirar cap enrere, l'any 1714, tot i que val la pena rememorar-lo. No cal, ni tan sols, anar a buscar al descontentament més recent. Quan es fa una apel·lació sense concessions a "la Llei i l'Ordre", de sobte, tot es torna clar i cada posició queda ben definida en el tauler de joc. D'aquí que **els equidistants quedin sense coartada.**

16. Arribats a aquest punt, d'una manera visceral, **aquells que romangueren callats saben on situar-se** i davant d'ells apareixen aquells qui, de nou, s'aixequen de manera violenta pel restabliment de l'autoritat i es destapa **la xusma feixista amagada darrere de cada partit del bloc del 155** (PP, PSOE i C's) i incrustada en els aparells de l'Estat. Bon moment aquest per rememorar una frase encunyada a França durant la revolució de 1848 que deia: **la legalitat mata!**

REPÚBLICA CATALANA I PODER POLÍTIC

17. Durant els últims temps es va alimentar la tendència a considerar que **la simple proclamació de la República catalana significaria la culminació del procés d'independència** i obri-ria les portes a una nou moment en el qual l'Estat espanyol desapareixeria per art de màgia del territori. **Al 27 d'octubre vam veure que això no era així.**

18. Nosaltres vam salu-
dar la **proclamació de la república com la confirmació de la victòria del SÍ** en el referèndum, autoorganitzat, de lliure determinació. Però, ja vam advertir que el vot ajuda, però difícilment pot ser, per ell mateix, l'element decisiu que permet modificar la correlació de forces en totes les esferes i, menys encara, en el terreny de poder.

19. En períodes revolucionaris, **la qüestió clau és qui exerceix el poder.** I això no es garanteix fent una

manifestació de tant en tant. Per aquesta raó, nosaltres vam proposar, en primer lloc, la **denúncia als abusos de les forces d'ocupació**. Ara bé, parlar de forces d'ocupació implica admetre que el territori està ocupat per unes forces que representen un poder extern. Per tant, no està sota el nostre control. **No és el poble de Catalunya qui té el poder.**

20. L'1 d'octubre va haver-hi un control precari de les escoles, per on la gent va poder circular amb certa llibertat, però prestant atenció sempre al que passava més enllà de la porta i això va ser un **èxit parcial** (no final, com alguns idealistes despistats creien). Alhora, l'1-0 va posar en evidència el límit d'aquest control. Un cop enllestida la feina vinculada al referèndum, els **CDRs** van abandonar les escoles per salvar les urnes i les paperetes ja que no hi havia possibilitat d'exercir el control

sobre la resta del territori.

21. L'**aplicació del 155 i l'amenaça de declarar l'estat de setge van enfortir el poder central**. A la vegada, l'enemic va impulsar una campanya d'exhibició de banderes monàrquiques, com qui dóna la benvinguda a l'ocupació o com si la reclames.

22. Al final, **l'estat de la qüestió real es decideixen en el terreny militar**. Això costa d'entendre i tampoc es tracta de repetir-ho amb un megàfon. Però l'avantguarda ho ha de saber, d'altra manera s'autoenganya: no parteix de la realitat sinó d'una percepció esbiaixada i interessada d'aquesta realitat.

QUÈ HA FALLAT?

23. La CUP, en un primer moment, en fer balança de **les febleses de la República**. Va posar l'accent en el retard en **la formació d'estructures d'Estat**, com si això depengués de la bona o mala voluntat d'una persona. Paradoxalment, ERC havia fet el mateix

retret a Convergència Democràtica de Catalunya en la legislatura anterior, després d'haver-li donat suport des de fora del govern. Aleshores ja va considerar que aquest retard havia estat el gran incompliment de la legislatura.

24. No negarem que en **algunes de les tasques previstes s'han quedat sense fer**. Però el problema és més complex. Cal que sigui abordat des de l'arrel.

25. Una estructura d'Estat requereix un desenvolupament legislatiu, una dotació pressupostaria i una plantilla de funcionaris. **L'esquifit Estatut d'autonomia ha permès construir algunes estructures**, tot i les seves limitacions, encara que precàries: mossos, ensenyament i sanitat, en són tres exemples. Ara, precisament, **el 155 ens les envaeix**. Si es perden, per un mal resultat electoral, hi haurà un retrocés.

26. Una manera de veure la complexitat de les

estructures d'Estat pot ser analitzant alguns dels elements que han envoltat el debat encaminat a **creació d'una Seguretat Social catalana**. Les propostes que es van avançar tenien un punt feble: ¿Com aconseguir que les empreses lliurin les cotitzacions socials que recapten a la tresoreria de la Generalitat en comptes de lliurar-les a la tresoreria de la Seguretat social espanyola, que a més és la que es fa càrrec del pagament de les pensions? Mai es va respondre la pregunta. De fet, això és impossible **sense un sistema repressiu i judicial propi que castigui els empresaris** que no lliuren la seva cotització. O sigui, sense **poder**. El problema de fons, doncs, es deriva de **la manca de capacitat per controlar i governar el territori**, acabant amb la intervenció externa. Aquest és el conflicte a resoldre.

27. També cal deixar clar que **s'ha calibrat de manera incorrecta la**

situació internacional. Més amunt dèiem que l'increment de **les polítiques repressives**, no és merament conjuntural. **És una aposta de la burgesia monopolista internacional.** Suposar que aquesta burgesia i llurs estats evitaren una escalada repressiva és el mateix que esperar que les burgesies europees salvarien als anys 1936-39 la II República o imaginar, un cop acabada la Segona Guerra Mundial, que serien les democràcies burgeses les que vencerien el franquisme.

28. Tot això ens porta a la conclusió que cal **fugir dels enfocaments idealistes** perquè ens condueixen al fracàs. Hem d'oposar-nos a les idees que no tenen en compte els fets objectius i la complexitat de la realitat, o no hi concorden, perquè són fruit de la imaginació o de falsos raonaments.

29. Cal superar la visió d'un sector de la **burgesia sobiranista** que només entén la **independència com un canvi de legalitats.**

Presenten la independència com un trànsit entre una situació en la que el poder sobre el territori l'exerceix l'Estat espanyol a una altra on Catalunya es posa a la disposició d'unes "institucions" i països europeus, que ens reconeixeran generosament com Estat i ens abrigaran evitant les malifetes de l'Estat espanyol.

30. L'aspecte positiu de l'experiència recent és que, de nou, a quedat palès que qualsevol intent seriós des d'una nació sense estat com la nostra encaminat a **superar els límits imposats per l'Estat** "el qual pertany" serà considerat sempre com **un acte de rebel·lió**, més enllà de quin sigui el règim polític existent. Aquesta constatació és una conseqüència directa -i una manifestació- de **l'existència de l'opressió nacional.**

REORIENTACIÓ ESTRATÈGICA PER UN COMBAT PERLLONGAT

31. Sempre que hi ha **una pausa en el camí i**

es posen de manifest els **obstacles que abans restaven a les tenebres**, com a conseqüència d'una percepció esbiaixada de la realitat, hi ha perill de caure en el **derrotisme**. El derrotisme, un cop surten a la superfície les dificultats i mancances, les exagera i proposa: o **la rendició**, o **el pacte amb l'enemic**, o bé un **replegament claustrofòbic** a l'espera de que, per art de màgia, la situació sigui de nou favorable, abandonant el combat.

32. En aquestes circumstàncies, **urgeix una reorientació estratègica**. Si no som capaços encara de fer-nos amb el poder, hem de saber refer la nostra força i no perdre les trinxeres on érem forts. **Una d'aquestes trinxeres és el Parlament**. Si la perdem, els ocupants multiplicaran la seva força. Ara toca organitzar-nos sense pausa, sabent que al final la victòria serà nostra. Però **serà un combat perllongat**.

33. Més amunt parlàvem de la importància de combatre l'idealisme ingenu. No podem pretendre guanyar les batalles saltant-nos les barreres de les condicions objectives. Només **s'aborden les batalles que hi ha alguna possibilitat de guanyar-les**, per remota que sigui. Les dificultats objectives, però, no ens poden portar al derrotisme, a la passivitat o a tancar-nos en els locals creient-nos que tot s'arregla apel·lant a la terminologia revolucionària, **fent-nos el valent clausurats entre quatre parets**.

34. Hem de dur a terme **la nostra lluita dins dels límits imposats per les condicions objectives**, certament. Però, malgrat acceptar aquest límits, sabem que es poden lliurar grans batalles i guanyar-les.

35. Una tasca tan grandiosa com **conquerir i consolidar una república catalana** no es pot garantir sense la mobilització de la gent. Aquest condicionant

indispensable, de fet, s'ha tingut clar en els darrers anys. La mobilització ha estat el principal actiu del nostre poble. Novament, **la mobilització popular ha d'aixecar un vendaval** per escombrar l'enemic i crear les condicions per superar les debilitats que encara s'arrastren. Però la mobilització **s'ha de desplegar per terrenys poc explorats encara**, per compensar la inferioritat de la nostra lluita.

36. Fins ara, el pes de la mobilització ha caigut majoritàriament sobre l'**ANC** i l'**Òmnium**. Per això, han detingut els seus màxims representants: per desarmar-nos i dispersar-nos. No ho han aconseguit i, a més, **ara disposem de noves eines organitzatives**, com els **CDRs** (Comitès de Defensa de la República) que han de permetre impulsar formes de mobilització més radicals i continuades, **evitant entrar en el terreny de la violència** ja que és un terreny en

el qual l'enemic hi té superioritat.

37. La mobilització no serà possible, o no fructificarà políticament, si no prospera alhora una **política de front unit**.

38. Quan parlem de front unit, ens referim a una **política d'aliances on col·laborin estretament diferents forces polítiques**, carn de presa d'un enemic comú. Això no vol dir, ni de bon tros, la dissolució d'aquestes forces diferents en el si d'aquest front. **Tampoc comporta renunciar a la confrontació** entre elles en aquells camps on no hi ha coincidència. Es tracta, únicament, d'incentivar una política d'aliances. I les aliances sempre es teixeixen entre diferents.

LA CONTESA ELECTORAL

39. Amb la convocatòria d'eleccions **volen tren-car la majoria parlamentària independentista** i crear mala maror entre aquesta majoria.

40. Sense presència al Parlament de Catalunya, sense Òmnium i sense l'ANC, no haguérem mobilitzat en la magnitud que hem arribat. Si tot això se'n va en orris i s'instal·la un Parlament en mans de l'unio-nisme, aleshores serà molt més difícil refer forces. A contracor-rent, si el bloc inde-pendentista amb la seva pluralitat treu un bon resultat, **malgrat no obtingui una victòria immediata, seguirà la partida.** Caldrà, aleshores, donar una virada estratègica a la lluita per la República catalana.

41. Amb la convocatòria de les eleccions en dia feiner, han volgut crear les condicions perquè **la participació sigui alta.** El Parla-ment, en certa mesura, estarà legitimat pel vot de la gent. **Cal evi-tar que les forces de l'independentisme en quedin fora.**

42. Un cop fetes les eleccions, **"el 155 des-apareix" oficialment,** tot i que quedarà com una amenaça. És

correcte dir que **no hi haurà un Parlament re-pública sinó autonòmic,** però pot ser de nou un Parlament amb una majo-ria de les forces que han proclamat la repú-blica, el que no voldrà dir que la república ja s'instauri per el sim-ple fet d'anomenar-la. Només hi haurà Repú-blica si es té el poder. Això implica que **no es pot construir la Repú-blica Catalana amb un lliri a la mà ni amb su-posades jugades "mes-tre".**

UNITAT PROLETÀRIA

43. **L'ofensiva de l'Es-tat és global.** Anuncia més **centralització,** també vers les altres autonomies i vers els ajuntaments; més **auste-ritat** vers al conjunt de les classes treballado-res i més **repressió** vers tots els moviments so-cials i sindicals, no solament **a Catalunya sinó a tot l'Estat es-panyol.** Caldrà una es-tratègia adequada a aquesta conjuntura. No podem abandonar cap trinxera.

44. Aquí és on cal tenir clar l'altra cara de la moneda: **elaborar una política d'aliances** amb la intenció tangible de crear un front comú té certament el **risc de deixar a la classe obrera a remolc de la burgesia sobiranista**. Per això, l'hem d'acompanyar d'un política proletària de front únic. **L'enfortiment de la classe obrera**, de la seva unitat i de l'increment de llur combativitat ha de ser la base operant d'aquesta estratègia prolongada que nosaltres proposem.

L'ENGANYIFA DE LA "SOLUCIÓ" CANADENCA

A hores d'ara hi ha qui està pensant amb "**la solució canadenca**", d'ara fa 30 anys. Aleshores es va obrir al Canadà un **procés de reforma constitucional**, amb promeses d'anar tractant els drets de "les regions autònomes": canviar el sistema electoral i, fins i tot, reformar el sistema bicameral. La campanya va anar de la mà d'un **referèndum**

pactat, on al final, gràcies a la pastanaga de les promeses genèriques, de manera ajustada **va guanyar el no**. Aquesta victòria unionista va permetre al govern d'Ottawa desactivar la qüestió del Quebec i després, un cop desactivada, va dur a terme un **període de menyspreu dels drets nacionals dels quebequesos**, sense respectar

les promeses que s'havien fet.

La lògica de la jugada busca **escindir de les forces nítidament independentistes** a aquells que provisionalment estarien per el Sí a la independència, enfurismats per la repressió i farts de les polítiques reaccionàries. Tot plegat permetria debilitar el seu potencial, deixant aïllats als independentistes més conseqüents.

No obstant això, la qüestió no és del tot viable. **Rajoy** lidera un govern minoritari. **S'ha dirigit a la dreta i, inclús, a l'extrema dreta**, en el transcurs d'aquesta crisi. Fins i tot **han jugat la carta del rei** com a encarnació de la nació i justificador de la reacció.

D'una banda, aquest tipus de pla polític **xoca amb el sistema espanyol** de partits i amb la manera de regir l'Estat. D'altra banda, ara ens trobem en **plena recessió i amb un Estat central en fallida**, mentre que en el cas del Quebec

es trobaven a l'inici de l'ofensiva neoliberal.

No podem oblidar mai que, per molt acordat que sigues un referèndum, sempre pot ser portat per algú al Tribunal constitucional (com hi van portar l'Estatut d'autonomia) i ja coneixem la resposta. Ja que s'ha consolidat doctrina. Pel que fa a una reforma prèvia de la Constitució, cal fer un aclariment: atès que afectaria el títol preliminar de la CE (arts. 1 i 2) estaríem en el supòsit de l'aplicació de l'art. 168. Ergo, la reforma, en aquesta direcció, fora impossible la seva realització ja que **difícilment els partits avaladors del centralisme obtindrien una presència parlamentària inferior al 25%**.

Seria important que tots plegats veiéssim els perills que la maniobra "centrista i equidistant" encarna i les dificultats que ara hi ha per ferla prosperar. El camí ha de ser un altre.

EL FALS FRONT COMÚ DELS COMUNS

L'Alcaldesa de Barcelona **Ada Colau** ha dit que cal **crear "un front comú per alliberar els presos polítics"** (bé, ha dit dels presos, l'afegitó "polítics", no l'ha pronunciat, no fos que algun "comú" es molestes).

El que importa és saber quines són les **mesures concretes que s'articularien** per crear aquest front. Però, abans cal respondre a algunes preguntes:

Poden les autoritats de la ciutat de Barcelona cridar a una vaga

general per impulsar la lluita? Ho faran "els Comuns" sense cap tipus de vacil·lació i posant tota la llenya al foc? Pensen trencar totes les relacions amb l'estat espanyol fins que els presos polítics quedin en llibertat?

La Colau ha intentat mantenir una posició equidistant, **contra la imposició de l'article 155 i a la vegada, contra la declaració immediata de la República.** Si la posició té una possible concreció política a tot Espanya

(com a vegades es diu que té), aleshores caldrà activar la solidaritat d'altres alcaldes i municipis fora de Catalunya. Es farà?

Aquestes són algunes de les grans qüestions de la línia política i de l'estratègia que han d'aclarir públicament les diferents forces en presència.

No obstant això, la clau de tot plegat és veure com la gent pot implicar-se en el curs dels esdeveniments. **Un fet determinant serà les eleccions autonòmiques on s'esclariran posicions ara desconcertants.**

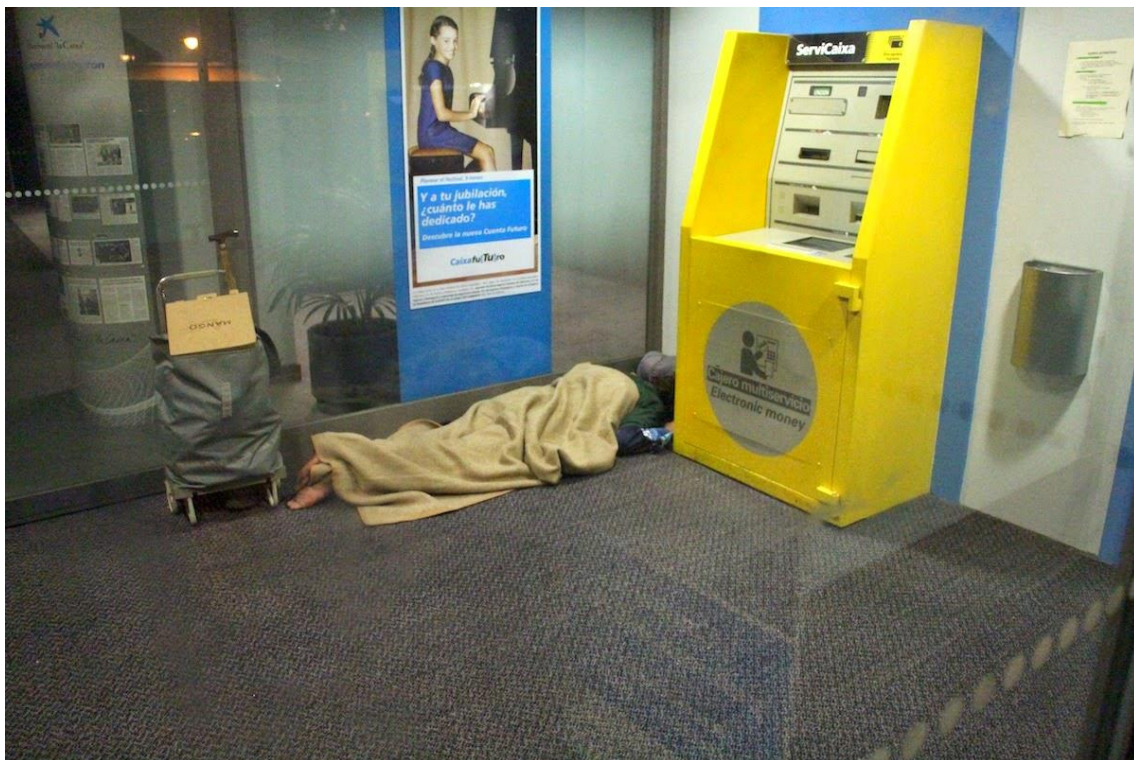
Ara bé, no podem escindir la qüestió dels presos polítics i de la lluita per les llibertats nacionals de Catalunya.

Per aquesta raó, la gran qüestió és deixar clar si s'està o no a favor d'un front unit (lo que

no significa formar una coalició electoral). Per formular aquest front unit els tres grans objectius a centrar en la campanya haurien de ser: (1) **llibertat pels presos polítics**. (2) **república** i (3) obertura d'un **procés** (no d'una agenda, com ara alguns diuen) **constituent**.

En cas contrari, estaríem únicament davant d'una maniobra per captar vots amb la pretensió de no quedar-se al marge de l'actual mobilització al carrer, rebaixar, alhora, el seu llistó reivindicatiu i accentuar la deriva cap a la dreta.

QUÈ DIANTRES ÉS LA BRETXA SOCIAL DE LA QUAL TANT ENS PARLEN?

Durant els darrers mesos hem sentit parlar molt, fent referència a Catalunya, del concepte **"bretxa social"**. De fet, ho va començar a difondre a arreu d'Espanya la dreta més extrema i **Jose María Aznar**, d'una manera molt particular, quan pronosticava que **l'independentisme portaria una divisió difícil de superar**.

Darrerament aquest concepte, utilitzat cada dia pels mitjans de

comunicació, ha fet forat en gent d'esquerreres. Han arribat a considerar que la realització de manifestacions independentistes, per una banda, i de manifestacions reclamant la unitat d'Espanya, per l'altra, amb les seves banderes i consignes corresponents, serien l'evidència que la bretxa ja s'ha produït. Les cassolades de distint signe i les banderes "confrontades" en les balconades dels

nostres pobles i ciutats serien altres constatacions d'aquesta bretxa.

El terme "bretxa social" es va començar a emprar, en l'àmbit general, d'una manera molt diferent de la que ara s'utilitza **quan es vol embrutar la lluita d'alliberament nacional a Catalunya** i fer-la responsable de no se sap quantes desgràcies.

Inicialment volia assenyalar una **situació extrema en les diferències socials**, sense fer cap referència a lluita de classes, ja que no és un concepte desenvolupat des del marxisme. El mot bretxa (o fractura) evoca, no solament diferència social extrema, sinó a una ruptura, a un trencament. Aleshores, en un cantó queden els inclosos i a l'altra els exclosos.

Per tant, en comptes de parlar de classes en lluita, els teòrics de "la bretxa social", es queixen dels status que consideren crítics i demanen que s'evitin.

Si, per exemple, funciona l'anomenat **ascensor social**, aleshores veuen un bon mecanisme en marxa que impedeix arribar a la bretxa i ja podem sentir-nos tots inclosos ja que pensem que el sistema ens ofereix la possibilitat de millorar. En aquestes condicions, diuen, el sistema funciona bé. Si no rutlla l'ascensor social i una part de la població no troba una feina amb un salari digne, aleshores hi ha **inseguretat econòmica, incertes en el futur i això pot animar als disturbis**, especialment en els suburbis on la població està exclosa. Així i tot, la situació encara es pot perxegar amb polítiques públiques per atenuar la desgràcia "dels que no segueixen" i garantir que amb aquestes polítiques no se sentin exclosos.

Una analogia d'aquest concepte l'hem trobat darrerament en l'anomenada **"bretxa digital"**, que donaria lloc a dos grups socials diferenciats: un seria el que té accés a internet i

l'altra el que no en té i queda exclòs dels avantatges que se'n deriven. És evident que aquesta analogia és anecdòtica i cal prendre-la únicament com un exemple per il·lustrar el que estem dient.

Com es pot veure, **res d'això té relació amb la pluralitat política** o amb les diferents concepcions que la població pot tenir sobre un tema concret, com ara és a casa nostra, la qüestió nacional. La pluralitat política i, fins i tot, el mateix concepte de PARTIT indica que una part de la ciutadania s'organitza de manera separada de la resta per fer realitat un projecte polític que una altra part no comparteix. En canvi, **la bretxa social vindria donada pel tipus de desenvolupament econòmic** i pel marc de relacions socials existents. Això no és independent de l'aplicació dels programes polítics, però sí que cal tenir clar la particularitat del fenomen.

Els marxistes no acostumem a emprar aquest tipus de terminologia. Per nosaltres **les diferències socials són degudes a la posició de classe que els individus ocupen** en un sistema determinat de relacions socials de producció. Considerem que entre aquestes classes hi ha una lluita que, tard o d'hora, acaba sent **irreconciliable**. Apuntem també que cal tenir clar què vol dir això d'irreconciliables.

És una llàstima, doncs, que gent que es diu marxista empri aquesta terminologia, per fer referencia a les distintes percepcions sobre la qüestió nacional que hi ha a la població i que en moments crítics emergeixen.

Més llastimós és encara que **els que afirmaven fa 4 dies que la qüestió nacional és una enganyifa de la burgesia** per amagar les malifetes socials del capitalisme, ara diguin que la qüestió nacional crea fractura social, encobrint que **és el**

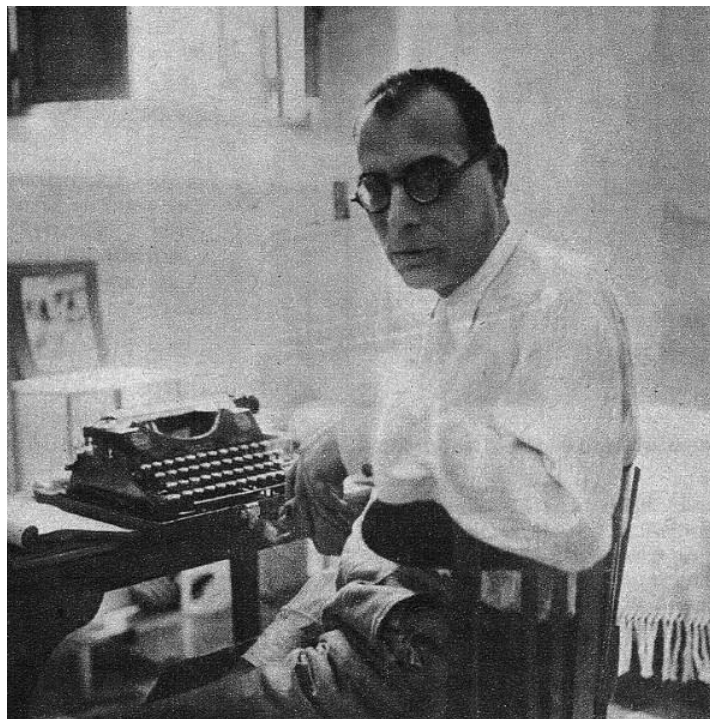
capitalisme qui crea aquest tipus de fractura.

En algun cas, els marxistes podem fer nostra aquesta terminologia i fer-la compatible amb l'anàlisi de classes? Sí que podem, per exemple, en assenyalar situacions extremes on **al problema de l'exploració s'agrega l'exclusió**. Marx, en tot cas, per referir-se a aquestes, va utilitzar el concepte **"pauperització"**. Aquestes situacions s'han de saber analitzar acuradament i han de ser ben governades pels partits proletaris. S'ha d'evitar

caure en l'error d'ignorar-les o de considerar que els explotats són, únicament, els exclusos, mentre que la resta de les classes treballadores formen part de les anomenades "classes mitjanes". **La lluita contra l'exclusió**, en tot cas, ens obliga a analitzar, escoltar i dialogar, per eludir enfrontaments entre uns oprimits i uns altres. Ens obliga a construir un projecte polític que tingui com a columna vertebral, **la unitat i la solidaritat**.

UN PARTIT PROLETARI CATALÀ

Joan Comorera

La teoria ha de viure en els fets i els fets han d'estar amarats de teoria. **Sense una teoria revolucionària justa, la classe obrera és víctima dels aventurers i dels històrics.** Malmena les seves forces i a cada exaltació segueix l'aplanament que permet a la burgesia accentuar el seu domini i explotació. **Sense una pràctica conseqüent,** però, la millor, la més justa de les teories revolu-

cionàries **degenera en intel·lectualista;** la classe obrera és immobilitzada o dividida pel bizantinisme eixorc.

Si Lenin i Stalin haguessin només teoritzat, no s'haurien produït els dos fets més transcendents de la història humana: la **Revolució Socialista d'Octubre** i la **construcció de la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques.** (...)

La classe obrera de Catalunya ha, doncs, **d'assimilar la teoria i la pràctica de Marx i Engels, de Lenin i Stalin.**

Abans de la guerra, la classe obrera de Catalunya era en la pràctica, revolucionària. En la història del moviment obrer internacional, **Catalunya és honorada.** A Barcelona s'organitzaren els primers Sindicats d'Espanya i a Catalunya esclata la primera vaga general el segle passat.

Si la classe obrera de Catalunya s'ha distingit per la seva combativitat, també s'ha distingit per la manca de perspectiva i per les caigudes verticals de depressió i de repressió. **Catalunya ha estat, doncs, un exemple clàssic de pràctica sense teoria.** Car el lerrouxisme no va ser una teoria, sinó una infame provocació política. Tampoc va ser una teoria l'embolic filosòfic-metafísic-literari de l'anarquisme, de l'anarco-

sindicalisme, del comunisme llibertari i del faisme.

Amb la primera, va sofrir l'experiència negativa i tràgica del 1909. Amb els segons va perdre les oportunitats històriques del 1917 al 1925 i de 1930 a juliol del 1936. La política castellanitzant del primer, i la política castellanitzada dels segons, disfressada d'apoliticisme, d'antipoliticisme, tenien un denominador comú: **la negació de Catalunya, del fet nacional català.** La classe obrera de Catalunya dirigida per viarany de reacció i d'aventura, va ser sempre, delmada i trencada en carrerons sense sortida. No coneixia i, en certs moments, refusava d'admetre aquesta variant essencial: **que essent la classe obrera columna vertebral de la nació havia i ha de ser-ne la classe dirigent.**

(...)

En la situació actual, la teoria i la pràctica de Marx i Engels, de Lenin i Stalin ens

conduiran a la victòria, perquè ens permeten establir i seguir les línies generals de l'acció decisiva.

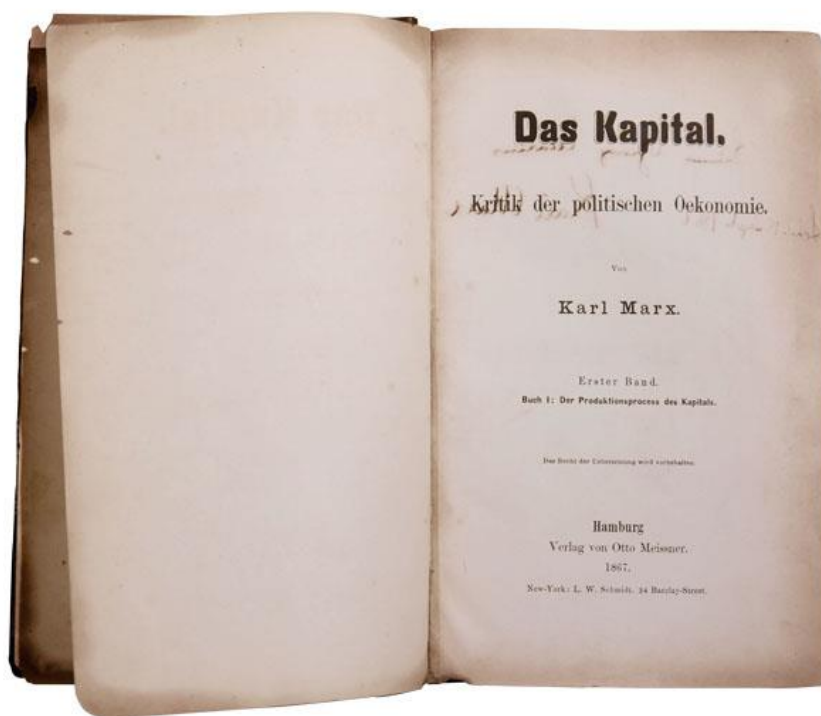
Tenim davant nostre, una qüestió prèvia, el règim franquista, i la perspectiva del post-franquisme.

Per a acabar amb el franquisme ens poden unir, ens devem unir amb tots els que vulguin combatre'l. **La fi del franquisme, però, no és**

un acabament, sinó el començament de quelcom superior en substància i en estructura.

La classe obrera de Catalunya, columna vertebral de la nació, ha de tenir, doncs, una **política nacional pròpia.**

EL 150 ANIVERSARI DE LA PUBLICACIÓ D'EL CAPITAL DE MARX

El 14 de setembre es va celebrar el **150 aniversari de la publicació del 1r volum d'El Capital de Karl Marx**. El llibre detecta les **lleis del moviment de la societat capitalista**.

La mercaderia

El capital s'inicia amb l'explicació de **mercaderia**. Aparentment les mercaderies només són

béns i serveis que es venen. Però a Marx li interessa, principalment, posar al descobert les relacions socials i els conflictes que s'amaguen darrere la seva producció i distribució.

Les mercaderies tenen **dos tipus de valor**: ús i de canvi. **El d'ús**, expressa la seva **utilitat**. Però aquesta

utilitat no és una propietat acotada a les mercaderies. La tenen (o volen tenir-la) tots els productes del treball humà, siguin o no produïts del mode capitalista. Per contra, la mercaderia té un valor específicament capitalista, anomenat comunament **valor de canvi**, que **s'expressa en el mercat a través del preu**.

Per tant, podem identificar la producció mercantil com una mena d'entrellaçament de **dos processos**, un d'ells de tipus **transhistòric**, com a productor de valors d'ús i un altre **específicament capitalista**, en produir els valors d'ús amb la finalitat que esdevinguin valors de canvi.

¿D'on prové aquest valor de la mercaderia, típicament capitalista?

Marx diu que l'hem de buscar en **la despesa de treball humà en la seva producció**. Aquesta despesa no és estàtica. La tecnologia canvia i el temps de treball necessari, també. Per això, Marx senyal que el valor

de la mercaderia es deriva del **treball socialment necessari en cada moment**.

La polarització de la mercaderia, com a valor d'ús i valor de canvi, **ens afecta de ple com a treballadors**: tenim la capacitat de produir valors d'ús (coses útils), però, sota el capitalisme, l'empresari només ens contracta si també podem crear valors de canvi que el mercat absorbeix. Les nostres activitats productives giren al voltant d'aquestes dues cares de la moneda: per una banda, realitzem un **treball concret** (que produeix béns i serveis útils i particulars). Per l'altra, realitzem un **treball abstracte** que engendra valors de canvi. Les empreses **només ens contractaran si podem crear ambdós**. Per exemple, sabem que produint medicines es salven vides (valor d'ús), però les farmacèutiques no ens contractaran per produir-les a menys que les puguin vendre (valor de canvi).

El capital

Marx defineix **el capital com un valor en expansió**. Els diners actuen com a capital només quan s'utilitzen per generar més diners, o més ben dit, quan s'empren en la **producció de plusvalor**. Aquesta explicació de la naturalesa del capital ens obliga a distingir les **diverses formes que el capital pot prendre**, ja sigui com a capital **comercial**, capital a **préstec** o capital **productiu**. Totes aquestes tres formes, permeten l'eixamplament del capital. La primera ho fa mitjançant la compra de mercaderies ja produïdes, que es venen per més diners dels que el comerciant ha pagat per elles. La segona, ho fa traficant directament amb diners: els presta i a canvi reclama que es retorni una quantia major de la prestada ja que carrega interessos. **Ambdues formes apareixen històricament**, abans que el capital productiu. Marx organitza llur exposició del capital

invertint el seu ordre d'aparició històrica. Deixà l'estudi del capital comercial i del capital a préstec, per el llibre tercer, on també analitza la renda de la terra. Això permet estudiar el capitalisme en abstracte i en la seva forma pura, sense quedar-se en l'esfera de la circulació mercantil (compra i venda). Concedeix també penetrar en l'esfera de la producció ja que, com hem vist, és el treball el que, en produir la mercaderia, genera valor i, com veurem, és aleshores quan s'extreu el plusvalor.

Marx té una visió ampla del capital productiu. És aquell que produeix plusvalor a través de la producció de mercaderies. No inclou, solament, allò que popularment anomenem capital industrial, sinó també el transport, la prestació de serveis i totes les altres activitats productores de mercaderies.

Per tant, els productes comprats pel capitalista que organitza la

producció de mercaderies han de tenir la propietat de generar una quantia de valor superior al dispendi suportat en la seva adquisició. En altres paraules: perquè hi hagi increment de valor, **almenys una de les mercaderies emprades en la producció ha d'aportar més temps de treball** (valor) del que ha costat produir-la. Per tant, la seva venda enriqueix al capitalista.

Marx posa al descobert que aquesta mercaderia tan particular és la que ell anomena **força de treball**. O sigui, la **capacitat de treball de l'obrer** de la qual el capitalista s'apropia i empra en el procés de producció de mercaderies.

Treball viu i mort

El procés de treball té tres elements: els **treballadors**, les **seves eines** i el **material sobre el qual treballen**. El treball humà és l'element actiu. Els objectes a transformar i les eines emprades per aquesta transformació

són els mitjans de producció, que tenen un paper passiu.

El capitalista exerceix el domini sobre el treball contractat gracies a **la possessió d'aquets mitjans de producció**. El treballador els posa en funcionament i fa el que el capitalista li mana.

Però aquest mitjans de producció han estat prèviament produïts perquè per fabricar maquinària es necessita treball. També se'n necessita per mantenir-la en funcionament. Quelcom similar passa amb els edificis, amb les matèries primeres i auxiliars.

Els mitjans de producció transfereixen el seu valor a la mercaderia a mesura que perden el seu propi valor de canvi. A voltes ho fan ràpidament, com en el cas de les matèries primeres que es consumeixen d'una vegada. D'altres ho fan durant un període prolongat, com és el cas de les màquines que poden produir durant una colla

d'anys, però que poc a poc es van erosionant.

Per tant, quan es parla del **treball com a "creador"** de nou valor laboral és per referir-se al treball productor de mercaderies en el context capitalista. O sigui, **es fa per referir-se al treball viu que posa en funcionament al treball mort**. Una part d'aquest treball viu permet reproduir el valor de la força de treball. L'altre, aporta el plus valor que s'apropia el capital.

Plus valor absolut i relatiu

L'extracció de plusvalor és la motivació econòmica bàsica del capital. Com més gran es aquest plusvalor, més s'incrementa el capital.

El temps de treball que l'obrer posa a disposició del capitalista es divideix en dues parts. La primera part correspon a **la recuperació del valor de la força de treball** (treball necessari). La segona, al **treball no pagat**, que dóna lloc al plusvalor.

Una manera d'incrementar el plusvalor és **allargant la jornada de treball** (incrementant el temps de treball no pagat). Marx l'anomena **plusvalor absolut**.

Per contra, l'extracció de la **plusvalor relativa** se centra en la **reducció del temps de treball necessari**. Gràcies a aquesta disminució, creix la proporció de temps de treball no pagat. Aquesta segona forma de plusvalor va associada als increments de **productivitat**.

En un supòsit d'increment de plusvàlua relativa, el treballador pot comprar, amb el seu salari, els mateixos béns necessaris per a la seva reproducció que adquiria abans i la seva jornada de treball segueix sent la mateixa d'abans. Malgrat això, el capital creix més que abans. El miracle ve d'un progrés en les condicions tècniques en la producció de les mercaderies que consumeix l'obrer, incloent-hi les millores en els mitjans de producció

emprats en la producció d'aquestes mercaderies.

D'aquesta manera, el temps de treball necessari (per a la producció de les mercaderies destinades a la classe obrera) disminueix, mentre que el valor d'ús d'aquestes mercaderies és el mateix. En altres paraules: es donen les condicions perquè **una part major del temps de treball global** es pugui destinar a **produir mitjans de producció i mercaderies de luxe**, destinades als poderosos. Al cap i a la fi, es tracta d'un cas subtil d'extracció de plusvalor. Els treballadors poden mantenir el seu nivell de consum malgrat l'augment de l'explotació.

Capitalisme i desenvolupament tècnic

El capitalisme ha desenvolupat la ciència i la tecnologia a uns nivells extraordinaris; però en lloc d'augmentar el temps d'oci de la classe obrera, aquest canvis augmenten llur situació de submissió.

La ironia, diu Marx, és que els mateixos que prediquen sobre la "llibertat" i la "individualitat" són els que, dins dels processos productius capitalistes, exigeixen el contrari: organització, autoritat i cooperació. El canvi tecnològic i organitzatiu **enforteix llur posició de domini.**

Els defensors del lliure mercat -els que s'oposen amb passió a qualsevol intent de planificació- són, al mateix temps, els partidaris més entusiastes d'un **pla de producció dins de l'empresa**, que tothom ha de seguir sense piular. Com sempre, doncs, veiem la hipocresia absoluta dels burgesos, **les llibertats i els "drets" dels**

quals són només llibertats i drets per a ells. La llibertat dels capitalistes és la llibertat d'exploitar el treball dels altres. Tots els altres han d'acceptar la seva submissió a les necessitats del capital.

El salari

En comparació amb modes de producció anteriors, **el capitalisme té una gran capacitat per encobrir l'exploitació.** Sota l'esclavitud l'exploitació del treball era visible i evident; sota el feudalisme, el propietari s'apropriava d'una porció del fruit del treball del serf i això era obvi. Sota el capitalisme, per contra, els salaris s'estableixen en un mercat de treball aparentment just. El salari crea **la falsa aparença que es paga tota la feina que l'obrer realitza,** ensutjant l'exploitació. Marx posa al descobert com el valor o preu de la força de treball es transfiguren en forma de salari. Però aquesta salari, tingui la forma que tingui, és un

pagament que l'empresari fa al treballador, per apropiarse del plusvalor.

L'acumulació de capital

El capital ha d'actuar com a capital contínuament, generant sempre valor i plus valor. Això l'obliga a garantir la seva reproducció.

Marx defineix el **capital com una relació social d'exploitació.** És aquesta relació la que s'ha de reproduir.

Paradoxalment, sota el mode de producció capitalista, **ahora que es reproduueix la relació de producció capitalista es crea i s'enforteix el domini** del capital sobre el treball, el capital desplega els seus tentacles per tot els indrets del món i creixen les diferències socials.

Ja sabem que el capital genera contínuament un nou valor que associa plusvalor. Aquest plusvalor s'acostuma a reinvertir, en part o en la seva totalitat, en la producció, és a dir, **el plusvalor es converteix**

en nou capital. En altres paraules, **el capitalista**, no solament assegura la reproducció del seus mitjans de producció i la possibilitat de viure còmodament mercès al treball dels altres, sinó que **reinverteix els guanys** i adquireix més mitjans de producció del que tenia abans. Això dóna lloc al procés d'**acumulació de capital**. La reinversió del plus valor, doncs, és la força motriu del creixement del capital i la manera d'eixamplar el seu domini.

Aquest fet sovint es reflecteix, de manera esbiaixada, en les explicacions de l'economia convencional i en els discursos dels polítics al servei del sistema. Parlen del "creixement" com si fos un esperit que es pogués activar i desactivar a voluntat. En realitat, **el creixement dins del capitalisme sempre estarà limitat per els objectius del capital** (l'obtenció de plusvalor).

Quan no hi ha possibilitats de guany, la inversió en capital

productiu s'atura; i quan la inversió s'atura, el creixement cau i el capital cerca dreçares, que tard o d'hora acaben embrollant la troca. En aquests punts, la força motriu del benefici es converteix en una barrera pel desenvolupament; l'economia i la societat s'enfonsen en una crisi. Milions de persones de sobte passen a incorporar-se a **l'exercit de reserva industrial**, a les files de l'atur. Les crisis econòmiques, per tant, no són el resultat d'engany, corrupcions o polítics malignes. **Són entrebancs que el propi capital crea de manera involuntària**, a resultes del seu funcionament general anàrquic.

L'acumulació brota de la dinàmica de les lleis i de la lògica del capitalisme. De fet, la reinversió d'una part o de la totalitat del plusvalor no acostumen a ser decisions que el capitalista pot prendre lliurament, sinó que acaben sent per necessitat sistèmica.

El procés d'acumulació es dona dins d'una doble dinàmica: d'una banda hi ha **la competència**; de l'altra, **la concentració de riquesa** en mans del capital.

La competència entre diferents capitals obliga als capitalistes a assolir economies d'escala i intentar ser punters en tecnologia i innovació, per tal d'augmentar la productivitat, reduir costos i ser més pinxos que els altres. Això inclou realitzar fusions i adquisicions a través de les quals **les grans empreses arraconen als seus competidors**; s'expandeixen i acollen als proveïdors, subsumint-los en la cadena de producció que aquestes grans empreses controlen. Aquesta **centralització**, al seu torn, crea noves i poderoses panques d'acumulació.

La relació social capitalista, que en l'esfera de la circulació comença com un intercanvi aparentment just entre el capitalista i el treballador, permet que el primer s'apropri

d'un superàvit que després reinverteix.

La concentració de riquesa en mans d'uns pocs **no és una anomalia del neoliberalisme**, com suggereixen els reformistes, sinó que és una part orgànica del propi sistema capitalista. La desigualtat és el símptoma. **El capitalisme és la veritable malaltia.**

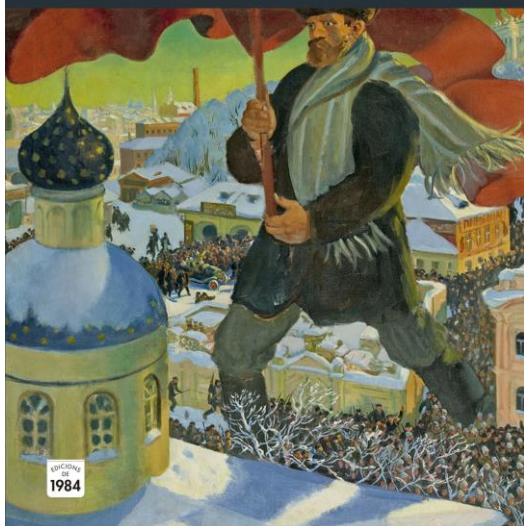
Karl Marx demostra que **el capitalisme és un mode de producció científicament injust i contradictori**, on l'atur i la subocupació existeixen al costat del treball excessiu; on empitjoren les condicions de vida mentre avança la tecnologia; on el temps d'oci es redueix i on les nostres vides giren al voltant dels designis del capital.

Els capitalistes, diu Marx, són desposseïdors, els treballadors desposseïts. **La revolució proletària ha de consistir en la desposseïció dels desposseïdors per part dels desposseïts.**

A.P.S.

DEU DIES QUE TRASBALSAREN EL MÓN

John Reed

El Crida Comunista de febrer es va dedicar íntegrament a la revolució socialista d'octubre. Completament la reflexió recomanant un llibre traduït al català: Deu dies que trasbalsaren el món, de John Reed.

El llibre, a més de ser un relat diari dels dies culminats de la

revolució, té el mèrit d'haver servit com a guia de l'impressionant i monumental obra cinematogràfica, octubre de Sergei Eistenstein.

Aquets 10 dies d'octubre va sintetitzar els moments on els bolxevics encarnen l'esperit de les masses russes que havien enderrocat al tsar el Febrer però s'havia quedat completament desil·lusionades amb un govern provisional que incapaç d'acabar amb la guerra i garantir la llibertat i l'alimentació de la població.

Reed va una narració d'uns fets que observa presencialment, on es mostren les dificultats que sempre té una estratègia revolucionària per prosperar i l'audàcia que cal tenir si no vol ser derrotada per les adversitats.

LLIBERTAT PRESOS POLÍTICS!